

Det mytomspunna Namnlösa

*”Vårvintern 1967 annonserade vi i Dagens nyheter efter ett sommarhus. En gammal dam, Signe Lindberg, svarade. Hon beskrev det hus på Dalarö hon hade att erbjuda som ovanligt och säreget ”Förlåt att jag säger det, men vi skulle gärna vilja ha någon med lite kultur”. Ett ögonblick såg vi oss utklädda i linnehattar och vita kostymer. Det var snömodd och marsvind den dag vi åkte ut och tittade, **Namnlösa** hette det. Tio somrar bodde vi där. Det var ett kråkslott, byggt vid sekelskiftet av August och Augusta Lindberg.”*

Ovanstående skriver Bo Strömstedt i sin bok ”Löpsedeln och insidan”. Teaterfamiljen Lindberg var framträdande i Stockholms teaterliv från slutet av 1800-talet till mitten av 1900-talet.

August Lindberg växte upp i ett fattigt hem i Dalarö. Som 15 åring kom han till Stockholm och fick anställning som smörgåsnisse på Blå Porten på Djurgården. Därifrån hade han nära till gamla Djurgårdsteatern där hans teaterintresse grundlades.

Ett par säsonger var han anställd vid de kungliga teatrarna i Stockholm.

Därefter bildade han ett eget teatersällskap 1882, gjorde bejublade turnéer i södra och västra Sverige samt i Norge. 1884 gifte han sig med den unga Augusta Blomstedt. Hon kom redan i början av sin karriär att väcka uppmärksamhet hos såväl publik som kritik bl.a. för sin tolkning av Susannas roll i Figaros bröllop. Sina sista år var August Lindberg engagerad som skådespelare och regissör på Dra-

maten. Han är mest känd för sin tolkning av Hamlet. På äldre dagar var Augusta med i uruppförandet av Hjalmar Bergmans ”Patrasket” på Oscarsteatern i Stockholm. Hon var en naturlig samlingspunkt i kretsen av anhöriga och vänner inte minst på somrarna som tillbringades på Namnlösa, beläget på en höjd ovanför Vadviken.

August och Augusta fick fyra barn. Alla syskonen var starkt påverkade av sin uppväxtmiljö där allt intresse och alla samtal rörde sig kring teaterlivet. Alla systrarna i familjen Lindberg ville spela teater, agera och sjunga.

Greta Lindberg gifte sig med Tor Bonnier, son till Karl-Otto och Lisen Bonnier som bodde på Höga-berg på Torsvägen. Greta och Tor fick fyra barn, Albert Jr., Daniel, Johan och Lukas. Efter 23 års äktenskap lämnade Tor Greta för att gifta sig med Tora Nordström.

Stina Lindberg gifte sig med författaren Hjalmar Bergman då hon var tjugo år gammal, han tjugofem. En av lysningsmiddagarna firades på Namnlösa. För första gången hade de satt på sig sina förlovningsringar. Det var hett och Hjalmar gick och badade för sig själv. Under badet tappade han ringen i sjön. Man sökte hela eftermiddagen men den var borta. Vid förlovningen gav Hjalmar Bergman sin hustru ett halsband med tre berlocker. På den första stod ”SB”, på den andra ”tillhör”, på den tredje ”Hj. B”. Stina Bergman tillhör Hjalmar Bergman”. Äktenskapet mellan Hjalmar och Stina blev stormigt. Hjalmar led av sjuklig svartsjuka. När de bodde på

Villan med namnet Namnlösa ligger vid Vadvikens östra sida.

Segelholmen och Hjalmar Bergman skulle ro in till Dalarö tog han också den andra roddbåten med sig så att inte Stina skulle kunna ge sig av. Hjalmar dog på nyårsdagen 1931 i Berlin, förmodligen i en överdos av morfin och alkohol. Stina fick en svår chock och det tog lång tid innan hon hämtade sig. Senare levde hon ett aktivt liv bl.a. ägnade sig Stina åt att förvalta Hjalmars författarskap. Hon överlevde honom med 45 år.

Bo Strömstedt var närvarande vid jordfästningen och skriver följande i sin bok:

"Stina Bergman dog i juli 1976, änka i 45 år. Hjalmar Bergmans aska hade hon haft i en låda vid sin säng. Stina Bergman jordfästes i Dalarö kyrka. Professor Erik Hjalmar Linder talade vid kistan. Kring den fanns höga ljus, och Erik Hjalmar stod för nära ett av dem, lågan fick hans manus att ta eld. Han läste nederst på sitt papper medan överdelen brann. Alla såg det utom han själv."

Karin Lindberg var den enda av systrarna som stått på en riktig scen. Det hände på Uppsala gamla teater där hon spelade rollen som Ann-Marie i en dramatisering av Selma Lagerlöfs "Dunungen".

Karin levde i ett samboförhållande med Vilhelm Hellberg, en advokat på vänsterkanten som hade förvärvat Mörtö-Bunsö. Efter ryska revolutionen blev Hellberg ombud för Sovjets intressen i Skandinavien. Svenska och ryska kommunister träffades på ön, här gjordes upp stora affärer. Efter Hellbergs död sålde Karin Mörtö-Bunsö med dess holmar.

Sonen, Per Lindberg blev först regissör sedan teaterchef i Göteborg. Han var också verksam vid Komediateatern, Konserthusteatern och Dramaten i Stockholm. Under 1920-talet knöts Lindberg till det nystartade Bonnierfilm.

1931 regisserade han Gösta Ekman och Zarah Leander i en berömd moderniserad version av Glada änkan på Stockholms konserthus.

Då han var chef för Vasateatern gjorde han bl.a. en dramatisering av Pär Lagerkvists "Bödeln" som han även satte upp med stor framgång i Oslo och

Familjen Lindberg från foto år 1905. August och Augusta bakom Stina 17 år, Karin 13 år och Per 15 år. Greta var utflugen.

Köpenhamn.

Han skrev flera verk om teater, bland annat en biografi om vännen Gösta Ekman. Per Lindberg dog ung, endast 54 år gammal.

Det var Pers hustru Signe som hade svarat på annonsen som familjen Strömstedt hade satt in. Bo beskriver det som att flytta in i en annan tid. "Alla bodde kvar. Bokhyllorna med rad efter rad av vackra skinnband bundna av Augusta Lindberg själv, innehöll allt en bildad familj skulle läsa mellan 1905 och 1940. På väggen Isaac Grünewald, i städskrubben Carl Eldh....i en av sängkamrarna Per Lindbergs pjäsbibliotek med regianteckningarna. Signe, änka sedan 1945, bodde i en liten stuga på samma tomt".

Gurli Malmsten